

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ DEĞİŞEN YAPISI VE PKK*

The Changing Structure of Turkish Security Policies and the PKK

Bülent ERDİL**

Öz

Terör, sadece ülke sınırları içinde ortaya çıkıp, gelişip tehdit haline gelebileceği gibi; bazen de yurt dışı kaynaklı ya da destekli olabilmektedir. Bu çalışmada ele aldığımız terör örgütlerinden PKK bir halk hareketi olarak ortaya çıktığını iddia etse de birçok ülkeden aldığı finans, silah ve militan yardımı açısından yurt dışı destekli bir örgüt konumundadır. Bu makalede de Türkiye'nin terörle mücadele politikalarının değişen yapısı PKK terör örgütü örneği üzerinden incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: PKK, Terör Örgütü, Güvenlik, Türkiye, YPG.

Abstract

Terrorism can only emerge within the borders of the country, develop and become a threat; and sometimes it may be of foreign origin or support. Although the PKK, one of the terrorist organizations we have discussed in this study, claims to have emerged as a popular movement; it is a foreign-supported organization in terms of finance, weapons and militant aid it receives from many countries. In this article, the changing structure of Turkey's counter-terrorism policies is examined through the example of the PKK terrorist organization.

Keywords: PKK, Terrorist Organization, Security, Turkey, PDU.

* **Makale Geliş Tarihi:** 04.05.2022 **Yayına Kabul Tarihi:** 17.05.2022

** Dr., Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü, e-posta: bulenterdil85@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0273-6797.

GİRİŞ

Terörizm, insanlık tarihinden beri var olan ve birçok devletin ve toplumun mücadele etmek zorunda olduğu önemli bir sorundur. Hedef almış olduğu kitlenin genişliği, sivillerden askeri birliklere kadar büyük bir alanı kaplamaktadır. Terör faaliyetlerinin tarih boyunca önlenmesi için büyük çaba gerekmiştir. Bu yüzden de terörizmle iletişim araçlarının yaygınlaşması, psikolojik savaş stratejileri ve taktiklerini de önemli ölçüde değiştirmiş ve geliştirmiştir. Bu durum, terörizmi çok karmaşık düzeyleri olan bir hale getirmiştir.

Terörizm, uluslararası güvenlik için özellikle de 1990'lı yılların başlarından itibaren önemli bir tehlike haline gelmeye başlamıştır. Bu dönemde Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin (SSCB) dağılmasıyla birlikte uluslararası sistem, tek kutuplu bir yapıya dönüşmüştür. Küreselleşmenin de etkisiyle terörizm de küreselleşmeye başlamıştır. 1990'lı yıllardan itibaren teknolojinin giderek gelişmesiyle, terör örgütlerinin gelişen teknolojiyi kendi çıkarlarına göre uygulaması, devletlerin terörizmi önlemesini oldukça zor bir noktaya getirmiştir.

Terörizm, 11 Eylül 2001 tarihli terör saldırılarından sonra "küresel terörizm" kavramına dönüşerek küresel bir sorun haline gelmiştir. Küreselleşmenin gelişimiyle günümüzde terör örgütleri sadece silah ve diğer şiddet yollarını kullanarak değil; internet üzerinden de siber saldırı ve manipülasyon yoluyla terör faaliyetlerine devam etmektedir. Çünkü 1970'lerden itibaren haberleşme teknolojisinin devasa bir şekilde gelişmesi sonucunda terörizm de etkisini bu iletişim yollarında da kullanmaya çalışmıştır. Bu iletişim yollarında eylemlerini yapmaya devam etmektedir.

Terörizm, Türkiye'nin güvenlik ve savunma politikalarının gelişiminde en önemli etken olmuştur. Özellikle de Türkiye'nin geçmişten bugüne kadar PKK terör örgütüyle mücadelesini sürdürdüğü uyuşturucu kaçakçılığı,

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ DEĞİŞEN YAPISI VE PKK

organize suçlar, sınır güvenliği, kara borsa ve casusluk gibi güvenlik tehditler içerisinde en büyük tehditlerden biri haline gelmiştir. Bu tehdit, Türkiye'nin güvenlik alanında mücadele verdiği en mühim sorun olmuştur.

Türkiye'de faaliyet gösteren PKK terör örgütünün amaçları, hedefleri ve stratejileri zamanla değişse de örgüt, hala bir tehdit olarak varlığını sürdürmektedir. Kurulduğu yıllarda ayrılıkçı bir hareket olarak ortaya çıkan PKK terör örgütü, gelinen noktada bir suç örgütüne dönüşmüş ve bazı yabancı devletler tarafından kullanılabilir hale gelmiştir. Bu devletler, terörle mücadelede Türkiye'ye destek verdiklerini dış politika yapıcılarının aracılığıyla dile getirmişlerse de PKK'nın üst düzey yöneticileriyle ilişki içinde olmuşlardır. Bu da Türkiye'nin güvenlik politikalarında birtakım hususları göz önünde bulundurmasını gerekli kılmıştır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Makalenin bu bölümünde kavramsal bir çerçeve oluşturulmaktadır. Bu bağlamda terör ve terörizmin tanımı yapılmakta, terörizmin nedenleri, amaçları ve kapsamı okuyucuya aktarılmaktadır.

TERÖR VE TERÖRİZMİN TANIMI

Terör, 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 1. maddesinde şu şekilde tanımlanmıştır:¹

“Cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasa'da belirtilen Cumhuriyet'in niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyet'in varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak

¹ “Terörle Mücadele Kanunu”, Mevzuat Bilgi Sistemi, <https://www.mevzuat.gov.tr/1.5.3713.pdf>, (Erişim Tarihi: 23.03.2022).

ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemdir.”

Terör, kavram olarak Fransız Devrimi döneminde oluşmaya başladıysa da günümüze kadar teröre yüklenen anlamın çeşitli dönemlerde değiştiği görülmektedir. Walter Laquer ve Martha Crenshaw gibi yazarlar, terör ve terörizm konusunda çalışmaları olan kişilerdir. Ancak 30 yılı aşkın süredir bu çalışmaların sürmesine rağmen terör kavramının net bir tanımı yapılmamıştır.²

Sosyal Bilimler Ansiklopedisi'nin terörizm maddesini yazan J.B.S. Hardman, terörizmi “önceden belirlenmiş hedefleri elde etmek için şiddet kullanan, şiddete başvuran bir grubun veya partinin kullandığı method” şeklinde tanımlamaktadır. W.T. Mallison ile S.V. Mallison ise terörü şöyle tanımlamaktadır: “Sosyal ve siyasal amaçları elde etmek için aşırı ölçülere varan şiddet kullanma ve şiddet tehdidi.” Bu tanım, öncekine yeni bir boyut eklemektedir. Sosyal Bilimler Ansiklopedisi'nde önceden belirlenmiş hedefler ifadesiyle anlatılan ve terör yoluyla ulaşmak istenen amaçların sosyal ve siyasal nitelikte olduğu söylenmektedir. Ayrıca sadece fiili şiddetle yetinilmemekte, şiddet kullanma tehdidi de kapsama dahil edilerek kavramın kapladığı alan genişletilmektedir.

Terörizm, bilinmeyen bir durum karşısında meydana gelen korku anlamından türetilmiş ve Fransız İhtilali'ni takip eden dönemlerde asıl adını duyurmuştur. Siyasal alanda yaşanan gelişmeler neticesinde terör kavramı, sadece devletin insanlara karşı uyguladığı şiddet eylemlerinin yanı sıra insanlar tarafından devlet aleyhine işlenen şiddet faaliyetlerini de kapsamaktadır.³

2 Nilüfer Karacasulu-Şevket Ovalı, “Terör: Kavramsal Çeşitlilik”, *Mülkiye Dergisi*, 28(243), 2004, s. 49-62.

3 Emre Öktem, “Uluslararası Hukukta Terörizm Tanım Sorunu ve Milli Bağımsızlık Hareketleri”, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 3(5), 2004, s. 133-147.

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ DEĞİŞEN YAPISI VE PKK

Terörizm; maliyeti düşük, az insan kaynağıyla etkili eylem gerektiren ve gelişmiş iletişim imkanlarına bağlı aynı anda birçok noktayı etkileyen faaliyetlerdir. Karmaşık yapısı nedeniyle yok edilemeyen; ancak etkisi en aza indirilebilecek olan ve çok fazla büyük organizasyon gerektirmeyen bu faaliyetin kaynağının ortaya çıkarılması ve herhangi bir devletle ilişkilendirilmesi imkansız olan terör örgütlerinin uluslararası alandaki boşluktan da istifade ederek yeni savaş stratejisi olarak günümüzde kullanıldığı görülmektedir.⁴

Terörizm hakkında fikir birliğinin olmaması, sadece akademik anlamda değildir. Devletlerin farklı birimleri, terör konusuna çeşitli perspektiflerden bakabilmektedir. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) Federal Soruşturma Bürosu (FBI), terörü “siyasi ya da toplumsal nedenlerle savunmasız insanlara karşı kanun dışı şiddet kullanarak insanları korkutup baskı kurmak” şeklinde tanımlamaktadır. ABD'nin Dışişleri Bakanlığı ise “yasaya göre suç sayılan ve kişilere karşı uygulanan şiddettir. Ve bu şiddetin çeşitli yollarla devlet politikasını etkilemesidir.” ABD'nin Savunma Bakanlığı ise “ideolojik, dini, siyasi amaçlar için devleti ve insanları korkutma amacıyla yapılan şiddet tehdididir” şeklinde tanımlamaktadır.⁵

TERÖRÜN NEDENLERİ

Terörün tek bir nedeni bulunmamaktadır. Terör, genel olarak ekonomik, ideolojik, sosyo-kültürel ve psikolojik nedenlerden kaynaklanmaktadır. Terörün bu nedenleri aynı zamanda terörizmin de sebeplerini oluşturmaktadır. Çalışmada, ekonomik, ideolojik, sosyo-kültürel ve psikolojik nedenler üzerinde durulmaktadır. Çünkü terör örgütü PKK, en çok bu nedenleri kullanarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

4 Ercan Çitlioğlu, *Gri Tehdit Terörizm*, Destek Yayınları, İstanbul 2008, s. 13.

5 Bekir Gücenmez, “Terörizmin Finansmanı: PKK, ETA ve IRA Terör Örgütlerinin Karşılaştırılması”, Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2014, s. 10.

EKONOMİK NEDENLER

Ekonomik faktörler arasındaki en önemli öğeler kişi başına düşen milli gelirin düşük olması, adaletsiz gelir dağılımı ve yoksulluk şeklinde sıralanabilir. Terörizm ile ekonominin en temel kıstası, gini katsayısıdır. Gini katsayısı ile terörizm neredeyse doğru orantılıdır. Gelir dağılımının dengesiz olması; yani gini katsayısı olgusunu yok saymak, sınıflaştırma problemin temel kaynağıdır. Gizli işsizlik ve açık işsizlik oranının yüksek olması, devletin ekonomi üzerindeki denetimi kaybetmesi ve sendikaların ideolojik dürtülerle hareket etmesi de göz ardı edilmeyecek nedenlerin başında gelir. Ekonomik geri kalmışlık ve etnik ayrımcılık ilişkisinde organik bağ kuran Sait Yılmaz'a göre nedenler şöyledir:⁶

“Özellikle teknik ayrılıkların olduğu ülkelerde ekonomik geri kalmışlıkla etnik farklılıklar bir araya geldiğinde şöyle bir sonuca ulaşılabilmektedir: “Biz farklı olduğumuz için bilinçli olarak yaşadığımız bölgede ekonomik olarak geri bırakıldık.” Böyle bir düşünce milliyetçi duyguları pekiştirmekte söz konusu grupların teröre kaymalarını hızlandırmaktadır.”

İDEOLOJİK NEDENLER

Terörün alt yapısını oluşturan ideoloji, örgütün siyasi hedefinin belirlemede büyük önem arz etmektedir. Örgüt bütün amaçlarını bu ideoloji çerçevesinde belirlemekte ve politik amaçlarına ulaşmak için mensuplarını bu strateji etrafında eğiterek örgüt elemanlarının aidiyet duygularının gelişmesi sağlanmaktadır. Terör örgütlerinin dayandığı ideolojiler dini, etnik veya sol kaynaklı olabilmekte ve bu gruplar, devlet

⁶ Sait Yılmaz, 21. Yüzyılda Güvenlik ve İstihbarat, Milenyum Yayınları, İstanbul 2011, s. 47.

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ DEĞİŞEN YAPISI VE PKK

kurma düşüncesiyle hareket edebilmektedir.⁷ Söz konusu gruplara radikal fundamentalist gruplar olan Hizbullah, DEAŞ ve El-Kaide gibi yapılar da eklenebilmektedir. Diğer yandan terörizm, siyasi hedefleri gerçekleştirmek için araç olabilmektedir.⁸

İdeolojik unsur, örgütün hareket noktasını oluşturmaktadır. Bu nedenle terörün mutlaka bir ideolojik alt yapıya sahip olması gerekmektedir. Örgütler, belirledikleri ideolojilere göre, strateji geliştirmektedir. Bu yüzden de terör örgütleri, düzenledikleri siyasi eğitimlerle, örgütün temelini oluşturan ideolojiyi örgüt mensuplarına benimseterek onları örgütün hedefleri konusunda bilinçlendirmek isterler. Bu süreçte örgüt mensuplarının örgüte bağlılığı sağlanır. Günümüzde terör örgütlerinin kullandığı belli başlı ideolojiler arasında komünizm, milliyetçilik ve din gibi farklı kaynakları temel alan; ancak hedef olarak rejim değişikliğini veya bölünen topraklar üzerinde yeni bir devlet kurmayı amaçlayan ideolojiler yer almaktadır.⁹

SOSYO-KÜLTÜREL NEDENLER

Terör konusu, temellerine indirgeyerek incelendiğinde, aslında en önemli başlıklardan birinin de sosyo-kültürel nedenler olduğu görülmektedir. Bu anlamda sosyal çevredeki hızlı değişim, kültürel değerlerinin temeline ters düşmesi durumunda belli gruplar bunu bir sorun olarak görüp müdahale etmek isteyecek; hatta çatışma ortamına sürüklemeye çalışacaktır. Kendi düşüncelerinin kabul edilmemesini hazmedememesi durumunda zor kullanmaya ve kendi doğrularını baskı kullanarak empoze etmeye çalışırlar. Konuyla ilgili olarak Mesut İskender şunları söylemektedir:¹⁰

7 Tuğçe Gençtürk, Terör Kavramı ve Uluslararası Terörizme Farklı Yaklaşımlar, *Başkent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi*, Ankara 2012, s. 3-4.

8 Zafer Kılıç, "Küreselleşme ile İvme Kazanan Uluslararası Terörizm ve Buna Karşı Alınan Tedbirler", Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Isparta 2007, s. 11.

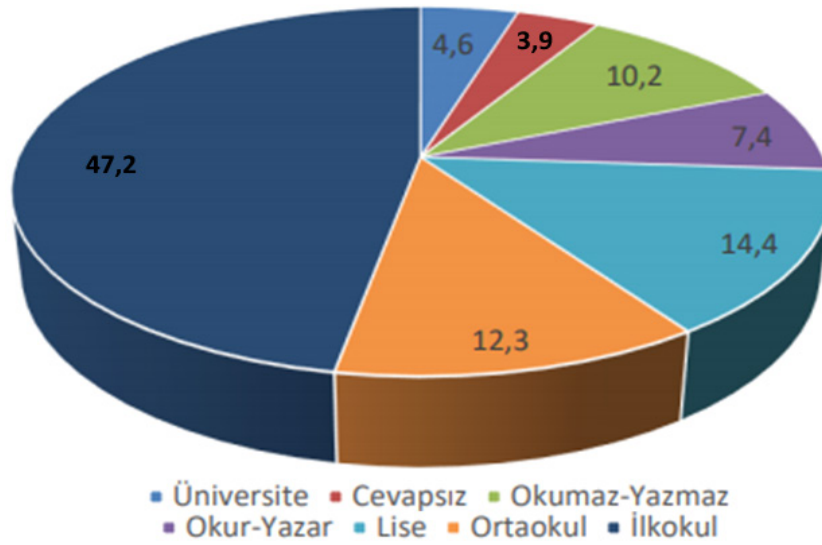
9 Gamze Helvacıköylü, Terör Nedir?, *TASAM*, http://tasam.org/tr-TR/Icerik/515/teror_nedir, (Erişim Tarihi: 23.03.2022)

10 Mesut İskender, "Türkiye'de Terörizm ve Terörle Mücadelede Kurumlar Arası Yeni Entegrasyon Süreci", Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2017, s.24.

BÖLGESEL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ

“Özellikle hızlı kentleşme ve beraberinde getirdiği gecekondu kültürü, tabii olarak yanında getirdiği sosyal sınıfçılık ve bunun mevcut örgütlerle körüklenmesi, bu bölgelere güvenlik güçlerinin yeterince müdahale edememesi, sınıf faktörünün örgütlerce birincil öge olarak kullanılması, rekabet ve dayanışma adı altında insanların saf duyguları ile oynanması, örgütlerin mantıksal safsata derecesine varan refah vaatleri ile ötekileştirilme bilinci oluşturma gayreti olması, temel nedenler arasındadır. Bu tür guruplar, cemaatler, teröre başvurarak hak arama faaliyetlerine girebilirler. Sosyo- kültürel nedenleri eğitim seviyesiyle de değerlendirmek gerekir. Aşağıda PKK terör örgütünün eğitim üye profillerini görebiliriz.”

Grafik 1: PKK'lı Tutukluların Eğitim Düzeyi

PSİKOLOJİK NEDENLER

Terörizmin nedenleri arasında önem arz eden bir diğer öge de psikolojik nedenlerdir. Zira toplum içinde izole edilme, ayıplanma, mağduriyet hissi gibi duygular sömürülebilir. Böylece özellikle lise ve üniversite

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ DEĞİŞEN YAPISI VE PKK

dönemlerinde kişilerin sosyolojik kimlik kazanma arzusuyla terörizmin emellerine alet olma ihtimali yüksektir. İskender, bu konuyla ilgili olarak de şunları söylemektedir:¹¹

“İnsanlar bekledikleri gelişmeler gerçekleşmediğinde kendilerini fark ettirmek için farklı yollara başvurabilirler. Bu umutsuzluğun dışa vurum şeklidir. Bunun niteliğini ve niceliğini yakın hissedilen terör örgütü belirler, abartılı duygularla beslenen duyguların eyleme dönüştürülmesi en basit olgudur. Çatışmalara hedefi toplumun bütünlüğüdür. Önce seçilmiş travma gerekir. Bu travmanın yanında hedef kitle siyasi veya kültürel demagojiyle desteklenerek her türlü eyleme hazırlanmaya çalışılır. Bu gelişmeler, fikir özgürlüğü arkasına sığınarak medya üzerinden sağlanır. Kıvama gelen sıradan sempatican terör örgütünün üstlenmek istemediği her türlü suçu işlemeye hazırdır. Bu şekilde yönetici kadrosunu korur. Bunu bir döneme damgasını vuran saadet zincirine benzetebiliriz. Üye kazandırdıkça sadece piramidin sadece en üstü kazanır.”

Bülent ERDİL

TERÖRÜN FİNANS KAYNAKLARI

Küreselleşmeyle birlikte terör örgütleri de legal ve illegal yapılarıyla ulus ötesi ağlar şeklinde çok yaygın ve farklı örgütlenme türleriyle dünyanın birçok ülkesinde örgütlenerek kendi yapılarını oluşturmuştur. Bu açıdan örgütler, legal ve illegal finans kaynaklarıyla kendisini büyütmekte; organizasyonel olarak militan devşirmekte de zorlanmamaktadır. Konuyla ilgili olarak Hasan Aykın ve Kevser Sözmen ikilisinin yaklaşımı oldukça önemlidir:¹²

¹¹ İskender, a.g.t., s. 15.

¹² Hasan Aykın-H. Kevser Sözmen, *Terörün Finansmanı ile Mücadele*, Masak Yayınları, Ankara 2008, s. 42

“Bir canlı için kan ne ise terör örgütü için de para odur. Vücudun zinde kalması için, yeterince kana sahip olmanın yanında bu kanın sürekli olarak hücrelere ulaştırılması da gerekir. Terörizmin finansmanı açısından fon sağlamak veya toplamak kadar, bu fonların terör örgütü üyelerine ulaştırılması da hayati öneme sahiptir. Terör örgütlerinin, hem yasal hem de yasa dışı kaynaklardan elde ettikleri fonları yetkili birimlerin dikkatini çekmeden ilgili bölgelere ve hücrelere transfer edebilmeleri gerekmektedir. Terörün finansmanı esas itibarıyla üç saç ayağı üzerinde şekillenmektedir:

(1) fon sağlama ve toplama

(2) yasadışı nitelikteki fonların aklanması ve

(3) fonların terör örgütüne veya doğrudan teröristlere ulaştırılması.

Terör örgütlerinin finansman temini için her türlü suç alanına girmesi ve özellikle uyuşturucu ticareti ile uğraşmaları nedeniyle elde ettikleri muazzam rakamların olduğu görülmektedir. Ayrıca, bunların muhafazası ve terör örgütü üyelerine doğrudan para veya çeşitli değerler şeklinde ulaştırılması son dönemde, özellikle finansal sistemde bunları tespiti yönelik olarak artan önlemler sonrasında, terör örgütleri açısından aşılması gerekli ciddi bir sorun haline gelmiştir.”

Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) tarafından 2009 yılında yayınlanan rehberine göre, ticari faaliyet yürütmeyen kurumlar birtakım nedenlerle terör örgütlerince kullanılmaktadır. Bu kurumlar, kamuoyunda güvenilir olduklarından terör örgütleri, söz konusu kurumlar aracılığıyla parasal yardımları daha kolay toplamaktadır. Bu kurumların uluslararası bir ağa sahip olmaları, örgütün küresel alanda bir etkiye sahip olmasına da kapı aralamaktadır.¹³

¹³ T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçlar Araştırma Kurulu Başkanlığı, *Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşların Terörün Finansmanı Amacıyla Kötüye Kullanılmalarının Önlenmesine Yönelik Rehber*, Ankara 2021, s. 1.

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ DEĞİŞEN YAPISI VE PKK

Nasıl ki yasal bir örgüt finansal gereksinim duyuyorsa, terör örgütleri de ekonomik ve iktisadi kaynaklara ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaç; hırsızlık ve adam kaçırmaya gibi yasa dışı yollardan karşılanırsa da terör örgütlerinin yasal yollarla elde ettiği kaynaklar da vardır. Bu paralar, insanlar aracılığıyla taşınmaktadır.

TERÖRÜN AMAÇLARI

Geçmişten bu yana her terör örgütü, siyasi veya ekonomik bir amaç için eylemde bulunmuş ve bu amaç uğrunda her türlü provokasyonu yaparak militan edinmiş ya da siyasi veya ekonomik amaçlarını yalnız başına gerçekleştiremeyen insanların bir araya gelmiş hali olmuştur. Sosyal yığından ziyade belli bir hedef gözeterek bir arada olmuşlardır.

Terörizm gerçekten de sert bir inanış ve bağnazca bağlanma gerektirir. Bu inanış olmazsa, insanların hayatına kast edecek gücü bulamazlar. Teröristin ölmek, öldürmek, sakat kalmak, dışlanmak, nefret edilmek gibi birçok olumsuz durumu göz ardı edecek motivasyona sahip olması; ancak bağnazca inancını sahiplenmesiyle olur.

Terörizm, amaçsız bireylerin dağınık şekilde bir araya gelerek şiddet yaratma arzularını giderdikleri bir 'Vandalizm' olgusu değildir. Terör örgütleri devamlılığını ancak gerçekleştirebilecekleri bir amaç sayesinde devam ettirebilirler. PKK, DHKP/C gibi örgütlerin kongrelerini analiz ettiğimizde, bu kanıtı en temel şekliyle görebiliriz.

Terör örgütlerinin amaçlarına ulaştıktan sonra eylemlerine devam etmesi kültürel olgularla açıklanabileceği gibi, terörist faaliyetlerin işe yaradığı düşüncesiyle karşı tarafa daha yoğun baskı yapılması, daha fazla taviz verilmesi için direktmeye de neden olur. Bu durumda ise terör örgütlerine psikolojik üstünlük sağlamış olur. Bu da örgüt üyelerinin örgüte daha sıkı bağlanmasına yol açabilir.

BÖLGESEL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ

Terör örgütlerinin ve terör uygulayan devletlerin amaçları genelleme yapılarak basitçe şu şekilde sıralanabilir:¹⁴

- X diline, dinine, azınlığa ya da bölgesine özgürlük veya özerklik
- Mevcut rejim yerine “y” ya da “z” ideolojisine veya dinine göre bir rejim kurulması
- Bir devlet, toplum ya da gruptan intikam alma
- Devlet terörizmi bağlamında ülkeyi güçlendirme refah ve zenginlik kazandırma
- Devleti ve hükümeti her yönden zayıflatmak
- Toplumsal sınıf veya kültürel unsurlar arasında çatışma çıkartmak
- Dünyaya kendi amacını duyurmak
- Devletin güvenlik faaliyetlerini aşırıya kaçırmasını sağlamak
- Kitleleri yıldırımak veya korkutmak
- Medyada daha çok yer almak
- Bir ırkın, dinin, ya da dilin savunuculuğunu yapmış görünmek
- Irksal, dini ve etnik ayrılıkları körüklemek
- Ülkeyi iç ve dış politik karar alma dönemlerinde zor durmada bırakmak

14 Davut Taş, “Türkiye’de Terörle Mücadelede Türk Kamu Yönetiminin İşlevleri Üzerine Genel Bir Değerlendirme ve PKK Örneği”, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Aydın 2014, s. 41.

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ DEĞİŞEN YAPISI VE PKK

- Ekonomik bunalım çıkarmak
- İstikrar ortamını bozmak

Yukarıda belirtilen öğeler her ne kadar amaç olsa da esasında perdenin görünen yüzüdür. Amaçtan ziyade araç kısmında sayılabilecek maddelerdir. Amaç, terör örgütlerince ideolojik fikirler kullanılarak oluşturur. Örneğin kitleleri yıldırma veya korkutma, bir süre sonra ters tepecek bir olaydır. PKK örneğinde gördüğümüz katliamlar, ilk dönemlerde yoğun olarak işlenerek bölge halkının üzerinde baskı oluşturulmuş; daha sonraki dönemlerde bu saldırılar ideolojik olarak desteklenerek 1985-2000 yıllarında gerçekleştirdiği eylemleri unutturmuştur. Bunu, kendi oluşturduğu medya organlarından propaganda yaparak bölge halkını kendi kanalını izlemeye zorlayarak sağlamıştır. Görüldüğü gibi, araçlar üzerinden amaca yönelinmiştir. Bu doğrultuda yurt dışı bağlantılarla destek sağlandığı da görülmektedir. İlerleyen süreçte Batılı birçok ülke, PKK'yı Türkiye'ye karşı bir saldırı aracı olarak kullanmaya başlamıştır. Bu faaliyetler, stratejik faaliyetlerdir. Büyük bir üst aklın iradesi ve maddi desteği olmadan sağlanabilecek olgular değildir.

Görüldüğü üzere aslında amaçlar sadece araçtır. Devletler, terörizmi ikincil diplomatik baskı aracı olarak kullanıldığı sürece, bu durum devam edecektir. Söz konusu zoraki faaliyetleri destekleyen devletler ise terörün bir bumareng etkisiyle kendilerine de sirayet edeceğini yaşayarak tecrübe edecektir. Örneğin terör örgütü ASALA'nın düzenlediği Orly Havalimanı saldırısındaki gibi devletler, tehlikenin farkına vardıklarında geç kalmış olabilirler.

PKK

Faşizm veya nasyonal sosyalist kavramlar her ne kadar milliyetçi tabana yakıştırılmaya çalışılsa da bu olgu, aslında nasyonal sosyalizm ve komünizm karması bir yapıya sahip olan PKK terör örgütünde

görülmektedir. IRA örneğinde de görülen örgüt evrimleşmesinin PKK'da gözlemlenebilmesi normaldir. Zira Kürt milliyetçiliği ve komünizmi sentezleyen örgüt, ABD ve Batı ülkeleriyle de yakın ilişkiler geliştirmiştir.¹⁵

1974 yılında Abdullah Öcalan, Kesire Yıldırım, Cemil Bayık, Hakkı Karaer ve Kemal Pir gibi isimlerin katılımıyla Ankara Tuzluçayır'da gerçekleştirilen bir toplantıda bu örgütün temeli atılmıştır. Öcalan, 1975 yılına geldiğinde Mehmet Hayri Durmuş'la birlikte örgütün programı şeklinde değerlendirilebilecek olan 68 sayfalık "Kürdistan Devriminin Yolu" adlı yazıyı hazırlamıştır.¹⁶ İçinde partinin izleyeceği yol, Kürdistan'ın kurulması ve partinin programlanması gibi konulara değinilmiştir.

27 Kasım 1978 tarihinde Diyarbakır Lice Fis köyünde Seyfettin Zoğurlu'nun evinde açık kaynaklara göre, 25 kişinin toplanmasıyla bugün bilinen adıyla PKK Türkçe adıyla "Kürdistan İşçi Partisi" kurulmuştur. Örgütün Genel Sekreteri olarak Öcalan seçilmiştir. Örgütün adı konusunda ilk etapta Öcalan ve arkadaşları, Emeğin Kurtuluşu Partisi ismini düşünürken; daha sonraları bugünkü bildiğimiz ismiyle PKK adında karar kılmışlardır. Bu toplantıda, parti tüzüğü geliştirilmiş; diğer Marksist örgütler gibi partinin ana örgütlenmesi "Merkez Komite" etrafında şekillenmiştir. Ayrıca toplantıda sözde Orta, Kuzey, Güney eyaletleri ve Ankara Bölge temsilcilikleri oluşturulmuştur.¹⁷ Böylece terör örgütü DHKP/C örneğinde görülen sözde eyaletlere bağlı il komiteleri, ilçe komiteleri oluşturulmuştur.

Örgüt, Doğu ve Güney Doğu Anadolu bölgesindeki stratejisinin Demokratik Devrim olduğunu açıklamıştır. Bu stratejinin içinde tipik Marksist-Leninist yapılanmaların ilk kuruluşlarında daima başarısız strateji olarak bilinen; halkın sempati ve güvenini kazanmak, Kürdistan

15 Enes Bayraklı vd., *Avrupa'da PKK Yapılanması*, Seta Yayınları, İstanbul 2019.

16 Erhan Ergül, "Kürdistan İşçi Partisi (PKK) Terör Örgütü: Etnik Terörün Fikri Yapısı, Anatomisi ve Şiddet Stratejileri", Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bolu 2007, s. 45

17 TBB, *a.g.m.*, s. 209.

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ DEĞİŞEN YAPISI VE PKK

üst yapısında halkı birleştirmek ve toplumu gerilla savaşına çekecek envanterlerin tamamını kullanmak amaçlanmıştır. Bunun önündeki en büyük engelleri de bölgedeki aşiretleri, köy ağaları, imamlar; Emniyet, Jandarma, gazete muhabirleri ve partiye olumsuz yaklaşan diğer örgütler olarak görmüşlerdir.¹⁸ Bunun akabinde PKK, örgüte sıcak bakmayan sivilleri infaz etmekten de çekinmemiştir.

Bilindiği gibi marksist-leninist ideolojiler; din olgusu ve aşiret gibi kendisi dışında kalan diğer örgütlenmelere dâhil olmak gibi eylemleri kesinlikle kabul etmez. Bu eylemleri camilere giden sivilleri tarayacak kadar ileri götürdükleri söylenebilir. Örneğin Urfa Siverek'te Adalet Partisi üyesi Sedat Bucak ve 8 yaşındaki oğlu silahlı saldırıya uğramış, Bucak'ın oğlu hayatını kaybetmiştir.¹⁹

Örgüt, görüşlerini ilk etapta "Serxwebun" ve "Doğru Yolu Kavrayalım" adlı dergilerle duyurmuştur. Maraş Olayları'ndan sonra sıkıyönetimin ilan edilmesiyle dikkatleri üzerine çeken PKK terör örgütü, özellikle de diğer Kürt örgütlerin sıkıştırılmasıyla çıkmaza düşmüştür. Bu süreçte elebaşı Öcalan, saklanmaya başlamıştır. Nihayetinde son çare olarak Suriye'ye kaçmıştır.

"1979 yılı içerisinde Urfa üzerinden Suriye'ye geçen Abdullah Öcalan nasıl kaçtı?" sorusu o dönemde teknik yetersizliği, sınırların güvenliğinin sağlanamaması ve arazi şartları gibi nedenlere bağlanabilir. Öcalan, ilk iş olarak Lübnanlı bir grupla iletişime geçerek, Suriye'de beklemeden Lübnan topraklarına geçmiştir. Lübnan'da ise ilk temas sağladığı kişiler Filistinliler olmuştur. Filistinliler'in oluşturduğu bu örgütün adı Hawatme'dir. Görüşmelerin ardından Bekaa Vadisi'nde PKK terör örgütü için yer temin edilmiştir. İlginçtir ki; 12 Eylül 1980 tarihli askeri darbeden önce tüm

¹⁸ TBB, a.g.m., s. 119.

¹⁹ Ahmet İlyas, "Türkiye'de Aşiret-Siyaset İlişkisi: Urfa Örneği (1950-2003)", Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya 2009, s. 74

PKK yöneticileri buraya kaçmıştır. Geri kalan az sayıda isim ise darbe sonrasında operasyonlarla tutuklanıp cezaevine atılmıştır. Bu süreçte PKK, örgütü tekrar diriltmek adına cezaevlerinde örgütlenmeye odaklanmıştır.

PKK terör örgütü kurulduğu günden itibaren bağımsız bir Kürdistan devleti kurma hedefini gütmüş, bu amaç doğrultusunda çeşitli stratejiler benimsemiş ve söz konusu hedefe ulaşmak için kendi çizdiği yolda değişiklik yapılması yönünde ortaya çıkan tartışmalara hiçbir zaman sıcak bakmamıştır. Bu anlamda örgüt içerisinde ortaya çıkan fikir ayrılıklarını gerek şiddet ve zor kullanma yoluyla gerekse de örgüt içi infaz çerçevesinde ortadan kaldırma yöntemini seçmiştir. Ancak zaman içerisinde söz konusu hedeflerdeki katı düşünce yapısı yumuşamış ve salt silahlı mücadeleye ek bazı strateji ve politikalara sıcak bakılmaya başlanmıştır.

Söz konusu durumun yansıması olarak 4. Kongre’de silahlı mücadelenin yanı sıra çeşitli siyasal ve sosyal alanlarda da faaliyet gösterilmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır.²⁰ Ancak terör örgütü lideri, silahlı mücadelenin temel rolünün değişmediğini ve şiddete ve zora dayalı ve uzun vadeli bir savaşla sonuca varılabileceğini, silahlı şiddetin temelinde yeni gelişen “serhildanlar” olarak adlandırılan izinsiz halk gösterilerinin ve bir anlamda halk ayaklanmasını olduğunu belirtmiştir. Silahlı faaliyetlerden vazgeçmeyeceğini defalarca yineleyen terör örgütünün siyasal zeminde faaliyet gösterme hazırlıklarını da bahsi geçen bu kongre sonrasında hızlandırdığını kongrede alınan kararlardan anlamak mümkündür. Çeşitli yasal derneklere, cemiyetlere ve siyasal partilere sızarak bu alanlarda sempatican edinme ve siyasal faaliyetlerde rol üstlenme çabası artık örgütün siyasi yönünün daha belirgin hale gelmeye başladığının bir göstergesidir.²¹

²⁰ TBB, a.g.m..

²¹ Türkmen Törel, “PKK Terör Örgütü (Tarihsel ve Siyasal Gelişim Süreci Bakımından İncelenmesi 1978-1998)”, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Isparta 2002, s. 35-64.

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ DEĞİŞEN YAPISI VE PKK

PKK terörü, başladığı ilk günden 1990'lı yıllara dek şiddeti siyasallaştırdığından ya da başka bir deyişle siyasal isteklerini şiddet yoluyla aktarmayı tercih ettiğinden dolayı çözümün de aynı sertlikte ve doğası gereği hemen hemen aynı yollarla verilmesi gerektiğine dair bir inanç oluşmuştur. Aslında terör örgütü, eylemlerine başladığı günden beri stratejilerini farklılaştırarak ilerlemiştir.²²

PKK, kurulduğu andan itibaren iç ve dış destek görmüştür. Ancak ilk örgütlenmesi Türkiye'de faaliyet gösteren sol gruplar içerisinde olmuştur. İlk olarak Türkiye İşçi Partisi (TİP), içinde Kürt grupları barındırmıştır. Daha sonra 1965 yılında bu Kürt gruplar, TİP'ten ayrılarak merkezi Diyarbakır olan Türkiye Kürdistanı Demokrat Partisi'ni (TKDP) kurmuşlardır. Bu Kürtlerin ilk siyasal hareketi olarak bilinmektedir. 1960'lı yılların sonlarına doğru Avrupa'da görülen sosyalist hareketler, Türkiye'yi de etkisi altına almıştır. TİP içerisinde görüş ayrılıklarının yaşanması nedeniyle bazı Kürt gençler, ayrı bir örgüt kurmak için partiden ayrılmışlardır. 1969 yılında Devrimci Doğu Kültür Ocakları ortaya çıkmıştır.²³

GÜVENLİK POLİTİKALARI VE PKK

Türkiye hem Asya hem de Avrupa kıtalarının kesiştiği çok önemli ticaret yolları ve enerji koridorları üzerinde bulunmaktadır. Bölgesel ve küresel çekişmelerin sürdüğü Balkanlar, Kafkaslar ve Ortadoğu coğrafyasına komşu olması, Karadeniz, Ege ve Akdeniz'le çevrili yarımada olması ve bu denizleri birbirine bağlayan Marmara Denizi üzerinde boğaz geçişlerine olanak sağlaması, Türkiye'yi çok önemli bir stratejik alan yapmaktadır. Türkiye sınırlarını, batıda Yunanistan ve Bulgaristan'la doğuda Gürcistan, Ermenistan ve İran'la ve Güneydoğu'da da Suriye ve Irak'la sınırdaştır.

22 Y. Furkan Şen-Sevilay E. Gümüş Özuyar, *Terör ve Terörizm Üzerine*, Yargı Yayınevi, Ankara 2015, s. 111.

23 Elif Çalışkan Polat, *PKK Terör Örgütüne Dış Destek&Dönemsel Çerçeve Analizler*, Çatı Kitapları, İstanbul 2013, s. 14-19.

Türkiye'nin dış politikası ve güvenlik stratejileri de bulunduğu coğrafya, sahip olduğu tarih, iç politika etkenleri ve uluslararası gelişmelerden şekillenmektedir.²⁴

PKK'nın Kürt Sorunu'na odaklanması ve bu meselenin dış politikada sorun olmaya başlaması, 12 Eylül 1980 tarihli askeri darbe sonrasında olmuştur. 1987 yılında Türkiye'nin AB'ye tam üyelik başvurusu yapması ve AB Komisyonu'nun Türkiye hakkında rapor yazmaya başlaması, Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) 1987 senesinden itibaren bireysel başvuru hakkını elde etmesinden sonra bu konu, insan hakları bağlamında sorun olmaya başlamıştır.

Tahmin edileceği üzere 1980 darbesi, Türkiye-AB ilişkilerinin bozulmasına neden olmuştur. 1990'lı yıllarda Soğuk Savaş'ın bitmesi, terör örgütü PKK'nın 1990'lı yıllarda silahlı saldırılarını arttırmasına neden olmuştur. Böylece Türkiye'de terörle mücadelede güvenlik ve askeri bürokrasinin etkin olduğu bir süreç başlamıştır. Bu dönemde bölgede yaşayan sivillerin olağanüstü halden olumsuz etkilenmesi ve AİHM'e yapılan başvurular, Ankara-Brüksel hattındaki ilişkileri olumsuz etkilemiştir.²⁵

1980'li yıllarda PKK nedeniyle Türkiye, Irak ve Suriye'yle birtakım problemler yaşamış ve ilk defa sınır ötesi operasyona başlamıştır. Türkiye, ilk olarak tepkisini Suriye'ye göstermiştir. Çünkü Öcalan 12 Eylül darbesinden sonra Suriye'ye geçmiş ve Türkiye, Güneydoğu Anadolu Projesi'ni (GAP) hayata geçireceğini ilan etmiştir. Türkiye ile Suriye arasında PKK ve su sorunu, Öcalan'ın 1999 yılında Türkiye'ye iade edilmesine kadar devam etmiştir. Bu dönemde komşu devletlerin politikaları ilişkilerin gelişmesinin önünde engel teşkil etmiştir.²⁶ Bu döneme kadar PKK'nın

24 Burhanettin Duran, "Two Things Turkey Accomplished in Afrin", *Seta*, <https://www.setav.org/en/two-things-turkeyaccomplished-in-afrin/>, (Erişim tarihi: 23.03.2022)

25 Vahit Bıçak, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Terörizm", *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 3(2), 1999.

26 Mehmet Seyfettin Erol-Emre Ozan, "Türk Dış Politikasında Süreklilik Unsuru Olarak Siyasal Rejim", *Gazi Akademik Bakış*, 4(8), 2011, s. 31.

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ DEĞİŞEN YAPISI VE PKK

eylemleriyle Fırat suyunun paylaşılma konusu paralellik göstermiştir. Söz konusu dönemde Irak'ın İran'la savaş halinde olması ise Irak'ın kuzeyinde PKK'nın Kürt gruplarla ilişki kurmasına zemin hazırlamıştır.²⁷ Bu bağlamda Türkiye, savunmacı realizm kapsamında sınır güvenliğine öncelik vermiş ve Irak ve Suriye'yle güvenlik antlaşmaları imzalamıştır. Sonraki yıllarda ise üçlü görüşmelerin yapıldığı görülmektedir.

Diğer yandan ne zaman Türkiye, Suriye'yle savaşın eşiğine gelse, Rusya'nın Türkiye'yi eleştirdiği görülmüştür. Bu da Ankara'nın Moskova'yla olan ilişkilerini olumsuz etkilemiştir. Türkiye ise gerek Madrid ve Oslo Barış süreci ve gerekse de Körfez Savaşı sonrasındaki süreçle İsrail'le güvenlik ve askeri teknoloji alanında işbirliği yapmıştır. Böylece PKK terör örgütüyle olan mücadelesinde bir müttefik bulmuş ve kısmen ABD, Avrupa ve güney komşularından gelen olumsuz yaklaşımları dengeleyebilmiştir.²⁸ Türkiye, Suriye'yle olan PKK kaynaklı problemler nedeniyle 1998 yılında Adana Mutabakatı'nı imzalamıştır. Buna göre Suriye, PKK'nın Suriye'deki kamplarını kapatacak ve Öcalan'ın Suriye'ye girmesine izin vermeyecekti. Dolayısıyla Adana Mutabakatı, Suriye'yle ilişkilerin normalleşmesini sağlamış ve Öcalan da Yunanistan'a geçmek durumunda kalmıştır. Ancak Suriye, bu sözleşmeye uymamış ve terör örgütü PKK'nın Suriye kolu olan PYD'nin bölgede yapılanmasına izin vermiştir.

Türkiye, 1980 senesinden beri PKK terörüyle mücadele etmektedir. PKK'nın en önemli amacı, bölgede bir Kürt devleti kurmaktır. 1991 yılındaki Körfez Savaşı'ndan sonra Türkiye, PKK terör örgütüne Irak'ın kuzeyinde doğrudan müdahale etme hakkını elinde tutmaktadır. Fakat ABD ile Irak hükümeti, bu bölgeye Türkiye'nin teröristleri ve onların sızmalarını engellemek için doğrudan müdahale etmesine, bölgenin istikrar ve güvenliğini tehdit ettiği iddiasıyla karşı çıkmaktadır. PKK'nın Türk dış politikasına etkisini, çok daha güncel olması nedeniyle Suriye

²⁷ Ali Balcı, Türkiye Dış Politikası İlkeler, Aktörler ve Uygulamalar, *Alfa Yayınları*, İstanbul 2017, s. 200-202.

²⁸ Nigar Neşe Kemiksiz, "Filistin Sorunu", *Akademik Orta Doğu*, 11(1), 2006, s. 158.

örnekleminde değerlendirmek gerekirse Türkiye, Irak'ta karşılaştığı benzer sorunları, burada da yaşamaktadır. Ankara, terör örgütü PKK unsurlarının ABD tarafından silahlandırılmasına net bir şekilde karşı çıkmakta, oluşturulmak istenen fiili Kürt devletini, PKK terör örgütünün hedefi olarak görmekte ve ülke güvenliğine yönelik tehdit olarak değerlendirmektedir. Bu bağlamda Türkiye, Afrin'e müdahale etmiş, buradan Kandil'de bulunan terör örgütü liderlerine mesaj vermiştir. Türk askerinin buradaki varlığı, PKK/YPG örgütünün amaçlarına ulaşmasını engellemiştir. Müdahale hem Suriye'de terörist unsurların varlığını hem de Irak'ta kurmayı hayal ettikleri Kürt devletinin geleceğini karartmıştır.²⁹

ABD'nin başta Türkiye olmak üzere, bölge ülkelerinin ve zaman zaman diğer bölge dışı devletlerin de tepkisini çeken dış politika tercihlerinin nedenleri, vekâlet savaşlarının maliyetinin konvansiyonel savaşların maliyetinden çok daha düşük olması, vekil aktörlerin meşru olmayan her türlü projeksiyonda kullanılabilmesidir. Ayrıca ABD'li karar alıcılar, söz konusu terör örgütü ve diğer fraksiyonlar üzerinden Ortadoğu'da mezhep ve etnik temelli çatışmaların körüklenmesi suretiyle bir istikrarsızlık projesi de uygulamaktadır. Böylece hem bölgedeki diğer aktörlerin kendisine olan bağlılıklarını pekiştirmeye çalışmakta hem de Rusya ve İran gibi devletlere alan açılmasını engellemektedir.³⁰ ABD ve Rusya bölgedeki çatışmanın kaderinde belirleyici rol oynamak için kendi gruplarını desteklemeye devam etmektedir. ABD, Ortadoğu politikasında etkin olmak için yeni uygulamalarda bulunmaya başlamıştır. Bu sebeple Suriye'de de Irak'ta olduğu gibi geleneksel müdahale ve işgal yönteminden farklı bir yol izlemiştir. Öte yandan Rusya de ABD'yle jeopolitik eşitliği sağlamayı hedeflemekte ve bu amaç doğrultusunda Şam yönetimini desteklemektedir.³¹

29 Duran, a.g.e., s. 1.

30 Mehmet Seyfettin Erol-Kadir Ertaç Çelik, "ABD'nin Suriye Politikasında Vekil Aktör Olarak Terör Örgütleri: YPG Örneği", *Bölgesel Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 2018, s. 35.

31 Şafak Oğuz-Kadir Ertaç Çelik, "Conflict in Syria: Is It a Proxy Warfare?", *Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 2018, s. 52.

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ DEĞİŞEN YAPISI VE PKK

Avrupa, özellikle de Fransa, terör sorununu Türkiye'nin bölgedeki etkisini sınırlandırmak için bir silah olarak kullanmaktadır. Nitekim Fransa ve İngiltere, tarih boyunca Ortadoğu, Balkanlar, Kafkasya ve Orta Asya'daki çıkarları açısından güçlü bir Türkiye'nin varlığını istememiştir. Örneğin Barbara Bush, Beyaz Saray'daki yıllarıyla ilgili anılarında, Danielle Mitteran'ın bir ABD ziyareti sırasında, muhtemelen First Lady'nin kocası üzerinde etkili olacağı beklentisiyle, ABD'nin Kürtlere karşı daha dostane bir tutum benimsemesini sağlamak için hiçbir fırsatı kaçırmadığını; hatta makam arabalarıyla bir yerden bir yere giderken bile hep bu konudan bahsettiğini anlatmaktadır.³²

Söz konusu durum, Batı'nın Osmanlı İmparatorluğu'nun son zamanlarında uyguladığı "böl ve yönet" politikasının bir gereği olarak da okunabilir. Ancak Anadolu'da yaşayan Kürtlerin durumu; Suriye, Irak ve İran'da yaşayan Kürtlerin durumundan farklılık göstermektedir. Türkiye'nin komşu ülkelerinde yaşayan Kürtler, buldukları devletlerden baskı, şiddet, sosyal ve kültürel anlamda ayrımcılık gördükleri için Türkiye'yi güvenli bulmaktadır. Nitekim Anadolu'da bulunan Kürtler, PKK'ya örgütün beklediği desteği vermemektedir. Dahası Kürtlerin büyük çoğunluğu, Türkiye'den ayrılmak gibi bir düşünceyi benimsememektedir.

Türkiye'nin dış politikasında sınır güvenliği söz konusu olduğunda askeri yöntemlere başvurması her zaman gündeme gelmiştir. Sınır güvenliğini sağlamak için askeri sevkiyatlar hız kazanmıştır. Özellikle de 12 Eylül darbesinden sonra askerler, defansif realizmin bir gereği olarak ülkede güvenlik sağlanıncaya kadar her alanda etkisini hissettirmiştir. Bu politikalardan biri de sınırların güvenliğidir. Türkiye, PKK konusunda daha önceden sorun yaşadığı devletlerle masaya oturarak işbirliği sürecine girmiştir. Bu anlamda Türk dış politika yapıcılarının benimsediği prensiplerin başında Ortadoğu'da kurulmak istenen Kürt devletinin oluşumunun engellenmesi gelmektedir.

³² Kemal H. Karpat, *Türk Dış Politikası Tarihi*, Timaş Yayınları, İstanbul 2012, s. 163

Ahmet Davutoğlu'nun Dışişleri Bakanı olduğu 2013 yılında hazırlanan bir raporda, Türkiye'nin Ortadoğu politikasıyla ilgili bazı noktalar belirtilmiştir. Buna göre Türkiye, bu coğrafyada yaşanan çeşitli sorunlara rağmen barış ve istikrar noktası olmaya devam etmekte ve bölgede yaşanan olayları yakından takip etmektedir. Nitekim 2011 yılında başlayan Arap Baharı, Türk dış politikasında mühim etkiler yaratmıştır. Bu süreçte Türkiye'nin komşularla sıfır sorun politikasının amacı, bölgesel sorunlara harcanacak enerjiyi ülkenin iç meselelerine odaklamak olmuştur. Bu anlamda Türkiye, ulusal çıkarlarını göz önünde bulunduran barışçıl bir yaklaşım geliştirmiştir. Bu politikanın temelinde çevre ülkelerin iç politikalarına karışmama prensibi yer almakta ve bölge devletleriyle pragmatik bir ilişki tesis edilmesi ön plana çıkmaktadır. Bu açıdan söz konusu yaklaşım, Westphalian devlet sistemine uygun bir yaklaşımdır.³³

2008-2013 arası yıllar Demokratik Açılım çalışmalarına öncelik verilen konu olmasına rağmen iki tarafın da karşılıklı güvensizlik içinde olduğu görülmektedir. 2009 yılında Demokratik Toplum Partisi'nin kapatılması, terör örgütü PKK'nın dönem dönem silahlı eylemlere girişmesi, karşılıklı diyalog sürecini engellemiştir. PKK, silah bırakmayı reddetmesine rağmen Kürt siyasi hareketinin temsilcisi olarak öne çıkan partiler, demokratik ve kültürel hakların gelişmesi için Kandil ile Türkiye arasında arabuluculuk rolüne bürünmüşlerdir. Ancak bu süreç başlarken ve devam ettiği sırada Türk Hükümeti, haklı olarak PKK'nın silah bırakmasını istemiştir. Sürecin sonuna bakıldığında ise PKK, şehirlerde hendek kazma yoluna gitmiştir. Karşılıklı güvensizlik doğrultusunda süreç başarısız neticelenmiştir. 15 Temmuz 2016 tarihli darbe kalkışmasından sonra PKK'ya yönelik Güneydoğu'da operasyonlar icra edilmiştir ve bu operasyonlar sonucunda örgütün şehir yapılanması ortadan kaldırılmıştır. Açılan hendekler kapatılmış ve PKK'nın mühimmatları ele geçirilmiştir.³⁴

33 Tarık Oğuzlu, "Komşularla Sıfır Sorun Politikası: Kavramsal Bir Analiz", *Ortadoğu Analiz*, 4(42), 2012, s. 9-11.

34 Sibel Düz vd., "15 Temmuz'dan Bir Yıl Sonra Türkiye'nin Terörle Mücadelesi", *Seta Analiz*, 209, 2017, s. 10.

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ DEĞİŞEN YAPISI VE PKK

Demokratik açılım süreci, PKK'nın Kuzey Suriye'de elde ettiği kazanımları, demokratik çözüm sürecini yürütmekteki amacının samimi olmadığını göstermiştir. Bu süreçte PKK'nın Kuzey Suriye'deki toprak kazanımları, örgütün Türkiye'deki beklentisinin de barışçıl ve demokratik bir şekilde siyasi sisteme katılmaktan ziyade; siyasi, ekonomik, güvenlik ve askeri olarak KCK yapılanmasıyla Gramsyan hegemonik fiili düzen oluşturmak istediğini ortaya koymuştur.³⁵ Ayrıca PKK, bölgesel ve küresel güçlerin de desteğiyle Türkiye'ye karşı bir blok oluşturduğunu düşünmüştür. Nitekim PKK, bölgede görev yapan korucu, asker, polis ve diğer güvenlik birimlerine yönelik suikast ve öldürme eylemlerini sürdürmüştür. Ardından Kobani Olayları'nın başlaması, PKK'nın çeşitli kurumlara saldırı düzenlemesi, Türkiye'nin PKK'nın şehir yapılanmasına karşı mücadelesi başlatmış ve operasyonlar başarıyla tamamlanmıştır. Daha sonra 15 Temmuz darbe sürecini de Türk halkı başarıyla aşmış ve Türkiye, bölgesel ve küresel güçlerin jeopolitik kumpasını yenerek Suriye'ye başarılı bir operasyon düzenlemiştir. Böylece tüm dünyaya gücünü ve saldırılara karşı artık ulusal sınırlarda değil; bölgesel ve küresel ölçekte reaksiyon vereceğini göstermiştir.³⁶

Son yıllarda Türkiye ile ABD arasındaki ilişkilerin belirlenmesinde, Partiya Yekitiya Demokrate/Demokratik Birlik Partisi (PYD) faktörü etkili olmaktadır. ABD, PKK'yı terör örgütü olarak görmesine rağmen onun bir uzantısı olan PYD'ye silah yardımıyla bulunmaktadır. Bu durum ise ilişkilerde gerginliğin yaşanmasına neden olmuştur. Bu ilişkilerin temeli, DAESH'in 2014 senesinde PYD hakimiyetinde olan Kobani'yi işgal etmesiyle başlamıştır. PKK'nın eylemlerinde artışlar yaşanması ve ABD'nin PYD'ye olan desteği Ankara-Washington hattındaki ilişkilerin bozulmasına neden

35 Nilüfer Karacasulu, "Hegemonik Düzen Tartışmaları ve Eleştirel Görüşler", *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(4), 2009, s. 53-71.

36 Ayşe Küçük-Fuat Aksu, "Musul Rehinelere Krizinde Türkiye'nin Kriz Yönetimi", *Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi*, 6(1), 2019, s. 45.

olmuştur.³⁷ Bir NATO müttefiki olan Türkiye'nin sınırlarını tehdit eden bir örgüte ABD'nin destek vermesi, ikili münasebetlerin geleceği açısından da sorunlu bir duruma işaret etmektedir.

SONUÇ

Terör kavramı, her türlü şiddet eylemini kapsayan, beklenmedik bir zamanda gerçekleştirilen, belirli amaçlar ve ideolojiler adına gerçekleştirilen ve kendi içerisinde bir sistematiği olan eylemlerin tamamı için kullanılabilir. Terörizm ise terör konusundan siyasi bir amaç içermesi yönüyle farklılık göstermektedir. Terörizm, terör örgütlerinin ideolojik boyutunu oluşturmaktadır. Terörün unsurlarından olan ideoloji olmazsa terörizmden bahsedilememektedir. Ancak terör ve terörizm; ekonomik, ideolojik ve siyasal nedenleri ve türleri (etnik, dini, devlet vb.) bakımından benzerlik gösterebilmektedir.

Terör eylemleri ülkede can kayıplarına neden olmasının yanı sıra mal kayıplarına da neden olmaktadır. Terörle mücadele noktasında önemli insan kaynağı ve maddi kaynaklar gerekmektedir. Türkiye'nin içerisinde bulunduğu coğrafyanın stratejik özellikleri, çok sayıda doğal kaynağa sahip olması, enerji koridorlarının merkezinde yer alması gibi nedenlerle tarih boyunca içeriden ve dışarıdan yıpratılmaya çalışılmıştır. Türkiye, söz konusu yıpratma çabalarına karşı yıllardır mücadelesini sürdürmektedir.

Türkiye'nin güvenlik güçleri polis, jandarma ve askeri unsurları bakımından Kenneth Waltz'ın savunmacı realizmini doğrulayan bir pozisyonda; büyük güçlerin PKK'ya doğrudan askeri, mali ve finansal destekleri, Türkiye'yi bölmek için hem içerden hem de dışardan bölgesel ve küresel ölçekli askeri açıdan tehdit etmeye başlamıştır. Bu durumda

37 Kılıç Buğra Kanat vd., "Türkiye-ABD İlişkileri ve Yeni ABD Yönetimi", *SETA Analiz*, 187, 2017, s. 18-19

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ DEĞİŞEN YAPISI VE PKK

Türkiye, Kıbrıs Harekati'nda olduğu gibi savunma ve güvenlik politikalarında kara, hava, deniz ve her türlü konvansiyonel silah teknolojisinde yerleşme ve milli silah endüstrisinin gelişmesi sayesinde silahlı taarruz kabiliyetini geliştirerek bölgesel ve küresel ölçekli askeri operasyon gücü kazanmıştır. Bu da tıpkı Jhon Mearsheimer'in saldırgan realizmi bağlamında askeri taarruz ve caydırıcı kapasiteye ulaştığını göstermektedir. Bu durumda Türkiye, bölgesel gücünü arttıran ve küresel güç olma yolunda önemli adımlar atan bir ülke konumuna gelmiştir.

Türkiye'nin terör örgütleriyle mücadelesi, sadece kendi açısından değil; bölgesel ve küresel anlamda da huzurun sağlanmasına katkıda bulunmaktadır. Yabancı terör örgütleri ve onların militanlarının bölgeye akışını engellemek için güvenlik önlemleri arttırılmıştır. Bu önlemler, Avrupa'nın güneydoğusundan gelecek tehlikelere karşı bölgede koruma kalkanı niteliği taşımaktadır.

Türkiye, küresel bir kara para aklama karşıtı olup; terörizmin finansmanı ile mücadele organı olan Mali Eylem Görev Gücü'nün (FATF) de üyesidir. Türkiye'nin finansal istihbarat birimi olan Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) ulusal düzeyde savcılar ve kolluk kuvvetleriyle işbirliği ve eşgüdüm içerisinde çalışmaktadır. Ayrıca diğer finansal istihbarat birimleriyle işbirliği içerisinde FATF'ın çalışmalarına aktif katkı sağlamaktadır. Türkiye, terörizmin finansmanını cezalandıran ve teröristlerin mal varlığını donduran 1267 ve 1373 sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) kararlarının etkin bir şekilde uygulanması için FATF ile uyum içerisinde hukuki bir çerçeve hazırlamıştır.

Terörle mücadele kapsamında işbirliğinin uluslararası boyutta güçlendirilmesine yönelik çalışmalar kapsamında, Birleşmiş Milletler ve bölgesel kuruluşların kapasite geliştirme çabalarına katkıda bulunmaktadır. Ayrıca ikili düzeyde de talep eden ülkelerle kapasite geliştirme programları gerçekleştirmektedir. Bu eğitim programlarının

BÖLGESEL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ

gerçekleştirilmesinde eşgüdüm içerisinde çalışılmaktadır. Çok sayıda ülkeyle güvenlik işbirliği anlaşmaları imzalanarak, yeni anlaşmalara dönük müzakereler de sürmektedir.

Türkiye'nin bölgedeki etkisini azaltmak ve bölge dengelerinde rol sahibi olmak amacıyla Batılı güçlerin vekalet savaşları yöntemiyle bölgedeki terör örgütleriyle anlaşma içine girmesi istikrarsızlığı arttırmaktadır. Ortadoğu üzerinde ABD ve Rusya'nın egemenlik çekişmesi terörü körüklemektedir. Bu doğrultuda Türkiye, güvenlik kapsamında sınır ötesi operasyonlar düzenleyerek; etrafında meydana gelen gelişmelere karşı kayıtsız kalmamaktadır. Türkiye'nin öncelikli sorunlarının başında terör ve güvenliğin gelmesi, Türkiye'nin dış politikada reaksiyonel politikalar izlemesine neden olmaktadır. Sonuçta terörün, dış politikanın bir aracı haline geldiği görülmektedir. Bu kapsamda PKK, bölgesel ve küresel güçlerin Türkiye'yi dış politikada engellemek için kullandığı bir araç olarak dikkat çekmektedir. Ancak Türkiye, uluslararası hukuka da uygun bir şekilde mücadelesini yürütmektedir. Bölgede gerek askeri gücüyle gerekse de işbirliği yoluna giderek sorunun çözümü için politikalar geliştirmektedir.

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ DEĞİŞEN YAPISI VE PKK

KAYNAKÇA

“Terörle Mücadele Kanunu”, *Mevzuat Bilgi Sistemi*, <https://www.mevzuat.gov.tr/1.5.3713.pdf>, (Erişim Tarihi: 23.03.2022).

AYKIN, Hasan-H. Kevser Sözmen, Terörün Finansmanı ile Mücadele, *Masak Yayınları*, Ankara 2008.

BALCI, Ali, *Türkiye Dış Politikası İlkeler, Aktörler ve Uygulamalar*, Alfa Yayınları, İstanbul 2017.

BAYRAKLI, Enes vd., *Avrupa’da PKK Yapılanması*, Seta Yayınları, İstanbul 2019.

BIÇAK, Vahit, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Terörizm”, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 3(2), 1999, s. 76-84.

ÇANDAR, Cengiz, *Dağdan İniş-PKK Nasıl Silah Bırakır?*, Tesev Yayınları, İstanbul 2015.

ÇİTLİOĞLU, Ercan, *Gri Tehdit Terörizm*, Destek Yayınları, İstanbul 2008.

DURAN, Burhanettin, “Two Things Turkey Accomplished in Afrin”, *Seta*, <https://www.setav.org/en/two-things-turkeyaccomplished-in-afrin/>, (Erişim tarihi: 23.03.2022)

DÜZ, Sibel vd., “15 Temmuz’dan Bir Yıl Sonra Türkiye’nin Terörle Mücadelesi”, *Seta Analiz*, 209, 2017.

ERDEM, Tefvik, “Öcalan ve PKK Üzerine-1: Açlık Grevleri”, *Stratejik Düşünce Enstitüsü*, <https://www.sde.org.tr/tevfik-erdem/genel/ocalan-ve-pkk-uzerine-1-aclik-grevleri-kose-yazisi-10292>, (Erişim Tarihi: 23.03.2022)

ERGÜL, Erhan, “Kürdistan İşçi Partisi (PKK) Terör Örgütü: Etnik Terörün Fikri Yapısı, Anatomisi ve Şiddet Stratejileri”, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bolu 2007.

EROL, Mehmet Seyfettin-Emre Ozan, "Türk Dış Politikasında Süreklilik Unsuru Olarak Siyasal Rejim", *Gazi Akademik Bakış*, 4(8), 2011, s. 13-38.

EROL, Mehmet Seyfettin-Kadir Ertaç Çelik, "ABD'nin Suriye Politikasında Vekil Aktör Olarak Terör Örgütleri: YPG Örneği", *Bölgesel Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 2018, s. 14-45.

GENÇTÜRK, Tuğçe, "Terör Kavramı ve Uluslararası Terörizme Farklı Yaklaşımlar", *Başkent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi*, Ankara 2012.

GÜCENMEZ, Bekir, "Terörizmin Finansmanı: PKK, ETA ve IRA Terör Örgütlerinin Karşılaştırılması", *Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2014.

HELVACIKÖYLÜ, Gamze, "Terör Nedir?", *TASAM*, http://tasam.org/tr-TR/Icerik/515/teror_nedir, (Erişim Tarihi: 23.03.2022)

İLYAS, Ahmet, "Türkiye'de Aşiret-Siyaset İlişkisi: Urfa Örneği (1950-2003)", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya 2009.

İSKENDER, Mesut, "Türkiye'de Terörizm ve Terörle Mücadelede Kurumlar Arası Yeni Entegrasyon Süreci", *Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2017.

KANAT, Kılıç Buğra vd., "Türkiye-ABD İlişkileri ve Yeni ABD Yönetimi", *SETA Analiz*, 187, Ocak 2017.

KARACASULU, Nilüfer, "Hegemonik Düzen Tartışmaları ve Eleştirel Görüşler", *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(4), 2009, s. 53-71.

KARACASULU, Nilüfer-Şevket Ovalı, "Terör: Kavramsal Çeşitlilik", *Mülkiye Dergisi*, 28(243), 2004, s. 49-62

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ DEĞİŞEN YAPISI VE PKK

KARPAT, Kemal H., *Türk Dış Politikası Tarihi*, Timaş Yayınları, İstanbul 2012.

KEMİKSİZ, Nigar Neşe, "Filistin Sorunu", *Akademik Orta Doğu*, 11(1), 2006, s. 133-179.

KILIÇ, Zafer, "Küreselleşme ile İvme Kazanan Uluslararası Terörizm ve Buna Karşı Alınan Tedbirler", Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Isparta 2007.

KURUBAŞ, Erol, "Etnik Sorun-Dış Politika İlişkisi Bağlamında Kürt Sorununun Türk Dış Politikasına Etkileri", *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 8(1), 2009, s. 39-70.

KÜÇÜK, Ayşe-Fuat Aksu, "Musul Rehineler Krizinde Türkiye'nin Kriz Yönetimi", *Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi*, 6(1), 2019, s. 13-54.

OĞUZ, Şafak-Kadir Ertaç Çelik, "Conflict in Syria: Is It a Proxy Warfare?", *Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 2018, s. 44-69.

OĞUZLU, Tarık, "Komşularla Sıfır Sorun Politikası: Kavramsal Bir Analiz", *Ortadoğu Analiz*, 4(42), 2012, s. 8-17.

ÖKTEM, Emre, "Uluslararası Hukukta Terörizm Tanım Sorunu ve Milli Bağımsızlık Hareketleri", *İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 3(5), 2014, s. 133-147.

POLAT, Elif Çalışkan, *PKK Terör Örgütüne Dış Destek: Dönemsel Çerçeve ve Analizler*, Çatı Kitapları, İstanbul 2013.

SANDIKLI, Atilla, *Teoriler Işığında Güvenlik, Savaş, Barış ve Çatışma Çözümleri*, Bilgesam Yayınları, İstanbul 2012.

SÖNMEZOĞLU, Faruk, *Türk Dış Politikası Analizi*, Der Yayınları, İstanbul 2004.

ŞEN, Y. Furkan-Sevilay E. Gümüş Özuyar, *Terör ve Terörizm Üzerine*, Yargı Yayınevi, Ankara 2015.

BÖLGESEL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı, *Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşların Terörün Finansmanı Amacıyla Kötüye Kullanılmalarının Önlenmesine Yönelik Rehber*, Ankara 2021.

TAŞ, Davut, "Türk Kamu Yönetiminin İşlevleri Üzerine Genel Bir Değerlendirme ve PKK Örneği", Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Aydın 2014.

TÖRELİ, Türkmen, "PKK Terör Örgütü (Tarihsel ve Siyasal Gelişim Süreci Bakımından İncelenmesi 1978-1998)", Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Isparta 2002.

YAYLA, Atilla, "Terör ve Terörizm Kavramlarına Genel Bakış", *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 45(1-4), 1990, s. 335-386.

YILMAZ, Sait, *21. Yüzyılda Güvenlik ve İstihbarat*, Milenyum Yayınları, İstanbul 2011.

STRUCTURED ABSTRACT

Terrorism is an important problem that has existed since the history of humanity and that many states and societies have to deal with. The width of the target audience covers a large area from civilians to military units. Throughout history, great effort was required to prevent terrorist activities. For this reason, the spread of communication tools with terrorism has changed and improved psychological warfare strategies and tactics to that extent. This situation has brought terrorism to very complex levels.

Terrorism has become an important threat to international security, especially since the early 1990s. In this period, with the disintegration of the USSR, the international system turned into a unipolar system. With the effect of globalization, terrorism has also started to globalize. With the gradual development of technology since the 1990s, the application of the developing technology by terrorist organizations according to their own interests has brought it to a very difficult point for states to prevent terrorism. Terrorism has become a global problem, especially after the September 11, 2001 attack, turning into the concept of "global terrorism". With the development of globalization, today terrorist organizations do not only using weapons and other means of violence but also they continue their terrorist activities both on the internet and through cyber attacks and manipulations. Because of the result of the enormous development of technology in communication since the 1970s; terrorism has also tried to use its effect in these communication ways. It continues to take action in these communication ways.

Terrorism has been the most important factor in the development of Turkey's security and defense policies. It has become one of the biggest threats among security threats such as drug smuggling, organized crime, border security, black market and espionage, which Turkey has been

fighting against the PKK terrorist organization from past to present. This threat has been the problem that Turkey has struggled the most in the field of security.

Although the aims, objectives and strategies of the PKK terrorist organization operating in Turkey have changed over time, it still exists as a threat today. The PKK, which emerged as a separatist movement in the years it was founded, turned into a criminal organization and became used by some foreign states (USA, Russia, Iran, EU countries). These states have expressed their support for Turkey in the fight against terrorism through their foreign policy makers. However, on the other hand, they were in contact with the PKK's senior executives. They continued their military, economic and political support. This made it necessary for Turkey to observe these in its security policies.

Terrorist acts cause loss of life in the country as well as property losses. Significant human and material resources are required to combat it. Strategic features of the geography in which Turkey is located, having many natural resources, being in the center of energy corridors etc. For various reasons, it has been tried to be worn out from inside and outside throughout history. Turkey has been fighting against these attrition efforts for years. While Turkey's security forces are in a position to confirm Kenneth Waltz's defensive realism in terms of police, gendarmerie and military elements; great powers' direct military, economic, financial etc. to the PKK. Their support has begun to threaten Turkey both internally and externally, both regionally and globally, in order to divide it. In this case, as in the Cyprus operation, Turkey has gained a regional and global military operation power by improving its armed offensive capability thanks to the indigenization of land, air, sea and all kinds of conventional weapons technology in defense and security policies and the development of the national weapons industry. This shows that it has reached a military

TÜRKİYE'NİN GÜVENLİK POLİTİKALARININ DEĞİŞEN YAPISI VE PKK

offensive and deterrent capacity in the context of Jhon Mearshimer's aggressive realism. In this case, Turkey has become a country that has increased its regional power and taken important steps towards becoming a global power.

In order to reduce Turkey's influence in the region and to have a role in the regional balance, the western powers' entering into agreements with terrorist organizations in the region through proxy wars increases the instability. The conflict between the US and Russia for dominance over the Middle East fuels terrorism. In this direction, Turkey, by organizing cross-border operations within the scope of security; It does not remain indifferent to the developments taking place around it. Terrorism and security are the primary problems of Turkey, which causes Turkey to follow reactionary policies in foreign policy.

As a result, it is seen that terrorism has become a tool of foreign policy. In this context, the PKK emerges as a tool used by regional and global powers to prevent Turkey in foreign policy. However, Turkey carries out its struggle in accordance with international law. It develops policies for the solution of the problem by both its military power and cooperation in the region.